

R8 Richtlijn voor PM'ers bij pesten op de BSO,

NB: Het betreft hier een tijdelijke richtlijn. Deze zal aangepast worden op de meest actuele adviezen in 2019.

Deze tijdelijke richtlijn is afgeleid van de vijfsporenaanpak¹ en KiVa².

Deze aanpakken zijn gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, het (de) pestende kind(eren), de ouders, de groepsgenoten en de medewerkers van onderwijs en opvang.

De kinderopvang zoekt waar mogelijk aansluiting bij de aanpak van de basisschool en volgt het pestprotocol van de school. Indien de BSO samenwerkt met meer dan één basisschool en kinderen van verschillende basisscholen deel uit maken van de groep, dan wordt het organisatiebeleid ten aanzien van pesten zelfstandig op locatie uitgevoerd. De kinderopvang houdt op locatie de eigen regie ten aanzien van pestproblematiek op de BSO.

Definitie van pesten:

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet kan verdedigen.

Het verschil tussen pesten en plagen:

- Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe;
- Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.

Ruzie en meningsverschillen vallen niet onder pesten. Pesten kan zichtbaar en onzichtbaar plaatsvinden.

Zichtbaar pesten is fysiek en verbaal pesten.

Onzichtbaar pesten is relationeel pesten (vriendschappen kapot maken) en cyberpesten.

De volgende stappen worden gevolgd.

Contactpersoon pesten op de BSO voor kinderen en ouders is de vaste pedagogisch medewerker van de basisgroep van het gepeste kind en het pestende kind. Indien dit niet dezelfde pedagogisch medewerker is, dan wordt afgesproken wie hierin de leiding neemt.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.

Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.

Samen met het kind werken aan oplossingen.

Zo nodig zorgen dat ouders of school deskundige hulp inschakelen voor het kind, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

¹ Bron: www.pestweb.nl

² Bron: www.kivaschool.nl (KiVa antipestprogramma)

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.

Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.

Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.

Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker gaat doen om het pesten te stoppen.

Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen:

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.

Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.

Ouders zijn op de hoogte van de manieren waarop pesten kan worden aangepakt en het beleid van de stichting.

In samenwerking tussen school, kinderopvang en ouders het pestprobleem aanpakken.

Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning. Hiervoor kan de Manager Zorg van de stichting advies geven.

4. De groep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.

Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.

Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen. Een pester pest nooit alleen. De rol van de groep is heel belangrijk bij pestproblematiek.

5. De algemene verantwoordelijkheid van Stichting Kinderopvang Noardwest Fryslân

De organisatie zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten op de eigen locatie.

Pedagogisch medewerkers kunnen via hun leidinggevende de zorgcoördinator benaderen voor advies en ondersteuning bij pestproblematiek op locatie.

De organisatie neemt stelling tegen het pesten.

De locatie brengt de huidige situatie rond pestbeleid van de basisschool in kaart en neemt dit op bij het organisatiebeleid van de stichting op locatie. Indien er met meerdere basisscholen wordt samengewerkt, die niet over hetzelfde pestprotocol beschikken, dan wordt het eigen organisatiebeleid zelfstandig uitgevoerd.

Pesten staat standaard op de agenda van het team/werkoverleg van de locatie onder het punt Kindbespreking.

Pestproblematiek en opvolging worden geregistreerd op het formulier K2 Kindsignalen en opgenomen in het kinddossier van betrokkenen.

Bijlage 1: Signalenlijst voor pedagogisch medewerkers

De volgende signalen kunnen erop wijzen dat een kind gepest wordt:

- Gedragsverandering;
- Er is geen duidelijke oorzaak van gedragsverandering;
- Het kind gaat niet graag naar school of naar de BSO;
- Het kind is regelmatig dingen kwijt of vertelt dat zijn spullen vernield zijn;
- Het kind heeft steeds vaker blauwe plekken en schrammen;
- Het kind klaagt meer dan normaal over buik- of hoofdpijn;
- Het kind durft steeds minder of wordt steeds banger voor andere kinderen;
- Het kind is vaker dan normaal chagrijnig, boos of lastig.

De volgende signalen kunnen erop wijzen dat een kind pest:

- Gedragsverandering;
- Het kind doet op een overdreven manier stoer;
- Het kind kan zich tegendraads en opstandig gedragen;
- Het kind kan zich slecht inleven in de gevoelens van een ander;
- Het kind roddelt en verspreidt vervelende geruchten over een ander;
- Het kind kan agressief zijn.

Bijlage 2: Formulier inventarisatie pestprotocol basisschool

Naam locatie	
Naam basisschool (basisscholen)	
Pestprotocol aanwezig op school	Ja / nee Zo ja, kopie opvragen voor bij organisatiebeleid pesten (bij pedagogisch werkplan archiveren)
Indien er met meer dan één basisschool wordt samengewerkt: komen pestprotocollen overeen?	Ja / nee Indien nee, dan eigen stappenplan volgen bij pestproblematiek op de BSO
Methodiek pestprotocol basisschool	
Contactpersoon basisschool pestproblematiek	
Overige bijzonderheden	

Samenwerking met basisschool ten aanzien van pestproblematiek:

Beschrijf hier hoe de BSO bij de samenwerking met de school/scholen ten aanzien van pestproblematiek betrokken wordt.
Wanneer neemt de school contact op met de BSO bij pestproblematiek?
Wanneer neemt de BSO contact op met de basisschool bij pestproblematiek?
Wie is contactpersoon voor ouders (gepest kind, pestend kind, ouders kinderen groep) (school of BSO)
Overige afspraken tussen school en BSO bij pestproblematiek:

Stappenplan voor PM'ers bij pestproblematiek op de BSO

Stap 1:

- Pedagogisch medewerker signaleert pestgedrag op de BSO
- Kind geeft aan gepest te worden
- Ouder signaleert dat kind gepest wordt

Steun bieden aan het kind wat gepest wordt: luisterend oor bieden

Stap 2:

Steun bieden aan het kind dat pest

Stap 3:

Steun bieden aan ouders van het gepeste kind en het kind dat pest

Stap 4:

De groep betrekken bij het vinden van oplossingen voor het pestprobleem

Stap 5:

Verantwoordelijkheid en regie nemen:

- Locatie heeft pestbeleid van de basisschool in kaart gebracht;
- Pesten staat standaard op de agenda van het team/werkoverleg van de locatie;
- PM'er bespreekt pestproblematiek in het team;
- PM'er vraagt indien nodig advies aan leidinggevende (leidinggevende vraagt indien nodig advies aan Manager Zorg);
- Leidinggevende en PM'er bespreken pestproblematiek en stappen met betrokken ouders;
- Leidinggevende en/of PM'er bespreekt pestproblematiek met school indien van toepassing;
- Pestproblematiek en opvolging worden geregistreerd op het formulier K2 Kindsignalen en opgenomen in het kinddossier van betrokkenen;
- Team evalueert de aanpak.

Tips voor kinderen bij pesten³

Als er een kind gepest wordt op de BSO

Als jij zelf gepest wordt op de BSO

Wordt er gepest op de BSO of word jij zelf gepest op de BSO? Vertel het aan iemand op de BSO!

Met wie kan ik praten op de BSO?

Praten over pesten lukt meestal op. Met wie vind jij het fijn om te praten? Wie vertrouwt jij?
Denk aan:

- je juf of meester op de BSO
- iemand anders die jij vertrouwt, zoals je juf of meester van school, juf of meester van vorig jaar of de conciërge, het maakt niet uit wie

Wat moet ik zeggen?

Vertel alleen wat jij wilt vertellen. Je hoeft niet alles te vertellen. Wat misschien helpt:

- schrijf op wat je wilt vragen of vertellen
- vraag of iemand even tijd voor je heeft om te praten
- zeg dat het belangrijk is
- vertel waar je mee zit: of je boos bent, verdrietig, bang en wat er allemaal gebeurt
- wil je alleen vertellen? of wil je ook dat er iets gebeurt? mogen anderen het te horen krijgen? Jij mag dat bepalen! Zeg wat jij wilt dat er gebeurt met jouw verhaal.

En als praten niet helpt?

Als je iemand hebt gekozen om mee te praten, maar die helpt je niet:

- probeer het nog een keer, misschien was die persoon druk
- probeer iemand anders

³ http://www.pestweb.nl/tips1/-/asset_publisher/Y5212R4yCnqN/content/bij-wie-kan-ik-terech-1?redirect=http%3A%2F%2Fwww.pestweb.nl%2Ftips1%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Y5212R4yCnqN%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1

Stop pesten!

Wat doen we op de BSO bij pesten: stappenplan⁴

Stap 1

Stop! Hou op of ik ga naar juf/meester

Stap 2

Stop! Hou op of ik ga naar juf/meester

Stap 3

Naar de juf/meester
Juf/meester heeft gesprek met de kinderen van de BSO
Afspraken worden gemaakt en op papier gezet

Stap 4

Juf/meester voert gesprek met het kind dat pest:
Strafmaatregelen, zoals naar binnen, nadenkplek, etc.
1x: waarschuwing en afspraken op papier zetten
2x: waarschuwing en afspraken op papier zetten
3x: ouders worden op de hoogte gesteld, door naar stap 5

Stap 5

- Juf/meester voert gesprek met het kind dat pest over:
- duidelijkheid over de regels op de BSO en wat er afgesproken is - het bepaalde gedrag wat een kind voelt als pesten
 - samen nadenken over hoe hij/zij zich gedraagt, wat de gevolgen zijn voor het gepeste kind en hoe het pestgedrag kan stoppen
 - kind schrijft aandachtspunten van gedrag op waaraan het gaat werken
 - kind neemt aandachtspunten mee naar huis, deze worden met ouder(s) besproken door het kind en de volgende keer getekent door ouders meegenomen naar de BSO

Stap 6

Juf/meester voert gesprek met het kind dat pest en maakt duidelijk dat het pestgedrag moet stoppen.
Juf/meester voert een gesprek met de ouder(s).
Indien het gedrag niet verbetert, worden stappen ondernomen zoals deskundigen inschakelen, mogelijke gevolgen zoals verwijdering van BSO.

Stap 7

Juf/meester voert gesprek met kind, ouders en directeur Stichting Kinderopvang Noordwest Fryslân over verwijdering van de BSO